

Uvod

Biracko pravo

1.2 Aktivno biračko pravo

Aktivno biracko pravo je pravo, ali ne i obaveza, gradjana da biraju predstavnicko telo.

Opste je i jednako, a ostvaruje se neposredno i tajno.

Biracko pravo je opste, pripada svakom gradjaninu. U najvećem broju ustavnih sistema napusteno je ograniceno pravo glasa koje je sticanje aktivnog birackog prava uslovljavalo imovinskim, obrazovnim ili drugim cenzusom. Vecina ustava jamci ovo pravo svakom gradjaninu bez obzira na pol. Jedini uslov za njegovo sticanje su drzavljanstvo i punoletstvo. U nekim ustavnim sistemima gradjaninu moze biti uskraceno biracko pravo, privremeno ili trajno, iz odredjenih razloga (gubitak poslovne sposobnosti, osuda na kaznu gubitka gradjanskih prava). U Jugoslaviji uslovi za sticanje birackog prava su: drzavljanstvo, punoletstvo (propisuje ih ustav) i poslovna sposobnost (propisuje je zakon). Biracko pravo je i jednako. Svaki glas vredi jednako, nacelo - jedan covek - jedan glas. Gradjanin ostvaruje biracko pravo licno i neposredno i ne moze ga preneti na drugoga. Glasanje je tajno, sto osigurava minimum pretpostavki za slobodan izbor.

Zakon o izborima, stiteci ova svojstva birackog prava, propisuje da niko nema pravo, po bilo kojem osnovu, da sprecava ili primorava gradjanina da glasa, da ga poziva na odgovornost zbog glasanja niti da od njega trazi da se izjasni za koga je glasao ili zbog cega nije glasao.

Birac ostvaruje svoje biracko pravo u mestu svoga prebivalista.

1.3 Pasivno biracko pravo Pasivno biracko pravo je pravo gradjanina da bude biran za poslanika. Sticanje ovog prava vezuje se za dodatne uslove koje gradjanin mora ispuniti da bi mogao biti biran. Ne postoji uvek podudarnost uslova za sticanje aktivnog i pasivnog birackog prava. Uslovi za sticanje pasivnog birackog prava su razliciti. Najcesce su to: visa starosna dob; posebni

1Ustav Republike Srbije,donešen oktobra 2006.godine

uslovi u vezi sa drzavljanstvom; povezanost sa izbornom jedinicom u kojoj se poslanik kandiduje i dr.

Uz pasivno biracko pravo vezuje se parlamentarna nepodudarnost. To je nepodudarnost polozaia clana predstavnickog tela i nekih drugih polozaia, najcesce polozaia odredjenih drzavnih sluzbenika. Ovaj institut osigurava da u sistemu podele vlasti isto lice ne sudeluje

Biracko pravo bilo je liseno bitnih svojstava koja odlikuju ovo pravo. Ono je izgubilo svojstvo opsteg prava, cinjenicom da su od uvodjenja delegatskog sistema (1974. godine) delegacije za izbor delegata u pojedina veca predstavnickih tela birale samo odredjene socijalne grupacije, dakle ne svi gradjani (na primer: delegacije za veca udruzenog rada birali su samo zaposleni gradjani). Biracko pravo nije bilo jednako, jer su gradjani bili u nejednakom polozaiau prilikom izbora delegacija. Zaposleni gradjani birali su cak tri grupe delegacija (za veca udruzenog rada, veca mesnih zajednica i drustveno-politicka veca), dok su nezaposleni mogli sudelovati najvise u izboru dve grupe delegacija (za veca mesnih zajednica i drustveno-politicka veca). Najzad, biracko pravo nije bilo neposredno. Ono je bilo posredno pravo, cak visestruko, jer su gradjani sudelovali samo u izboru za clanove delegacija, a ove su pak birale delegate u odgovarajuca veca lokalnih predstavnickih tela, a ovi opet delegate u visa predstavnicka tela.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com